

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ ВАЛЕНТИНИ ВОЛОШИНОЇ**

КАФЕДРА МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

_____ доц.Блажко О.А..

«_____» _____ 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН**

підготовки бакалавра
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
спеціалізації Мистецтво
освітньо-професійна програма:Початкова освіта. Мистецтво

Факультет дошкільної та початкової освіти імені Валентини Волошиної

Вінниця – 2024 рік

Робоча програма педагогічної практики з мистецьких дисциплін для здобувачів вищої освіти бакалавр, спеціальності 013 Початкова освіта, додаткової спеціалізації Мистецтво
Освітньо-професійна програма: Початкова освіта. Мистецтво

Мова навчання **українська**

«____» _____ 2024 р. 11 с.

РОЗРОБНИК: Барановська І.Г., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти

Рецензенти: Агейкіна-Старченко Т.В., кандидат педагогічних наук, декан факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

Добровольська Р.О., доктор філософії, старший викладач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти

Протокол від «19» серпня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Старовойт Л.В.
(ініціали, прізвище)

«19» серпня 2024 р.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету дошкільної та початкової освіти імені Валентини Волошиної

Протокол від «____» _____ 2024 р. № 1

Голова НМК

(підпис)

.....
(ініціали, прізвище)

«____» _____ 2024 р.

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«____» _____ 20____ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь спеціальність, вищої освіти	знань, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
			денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 013 Початкова освіта Спеціалізація Мистецтво Освітні програми : Початкова освіта. Мистецтво Ступінь вищої освіти бакалавр		Обов'язкова
			Рік підготовки
			4-й
			Семестр
Загальна кількість годин – 120			7-й
			Вид контролю: залік

Мова навчання - українська

Практична підготовка здобувачів вищої освіти бакалавр – одна із складових освітнього процесу, що є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня бакалавр та має на меті набуття ними професійних навичок та вмінь. Вона дозволяє студентам не тільки всебічно і глибоко осягнути проблеми викладання мистецьких дисциплін, але й сприяє формуванню професійної компетентності, що ґрунтується на особистісних якостях, загальній культурі та кваліфікаційних (мистецько-педагогічних) знаннях, вміннях, методичній майстерності, гармонійна інтеграція яких у педагогічний діяльності веде до оптимального результату.

Робоча програма педагогічної практики з мистецьких дисциплін підготовки студентів 4 курсу ступеня вищої освіти бакалавр, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта, додаткової спеціалізації «Мистецтво» укладена на основі Закону України «Про освіту» №2145 VIII від 05.09.2017 р., Закону України «Про вищу освіту» № 1556 – VII від 01.07.2014 р., Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993р. № 93 (зі змінами), рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти у 2013 році, «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського», затвердженого наказом №125од від 21.06.2024 р., навчального плану, освітньо-професійної програми.

Відповідно означених нормативних документів педагогічна практика відбувається на четвертому році навчання бакалаврів у сьомому семестрі. Педагогічна практика з мистецьких дисциплін відбувається протягом 4 тижнів, що складає 120 годин та 4 кредити ЄКТС.

2. Мета і завдання педагогічної практики з дисциплін спеціалізації «Мистецтво».

2.1. Метою педагогічної практики з мистецьких дисциплін бакалаврів є оволодіння студентами професійними вміннями та навичками планування й організації педагогічного процесу шляхом безпосередньої участі в діяльності закладу загальної середньої освіти, застосування на практиці знань, професійних вмінь та навичок майбутніх учителів початкових класів та мистецтва, а також підготовка студентів до виконання функцій учителя мистецтва через адаптацію до реальних умов школи, залучення їх до інтенсивної пізнавальної діяльності; орієнтування студентів на систематичну творчу роботу.

2.2. Завдання педагогічної практики з мистецьких дисциплін:

1. Ознайомлення з організацією освітнього процесу з предмету «Мистецтво» інтегрований курс у початковій школі.

2. Викладання мистецтва як навчального предмета у відповідності з навчальними програмами для закладів загальної середньої освіти: початкової школи: курс «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» інтегрований курс «Мистецтво».

3. Спостереження та аналіз досвіду роботи вчителя мистецтва.

4. Формування вмінь складати календарно-тематичне та поурочне планування уроків мистецтва.

5. Формування вмінь розробляти контрольно-діагностичні матеріали для учнів початкової школи.

6. Закріплення, поглиблення і збагачення психолого-педагогічних, методичних і спеціальних знань, їх застосування у вирішенні конкретних педагогічних завдань.

7. Розвиток професійно-педагогічних особистісних якостей (вміння проявляти витримку, педагогічний такт, гуманне ставлення до дітей, культура спілкування, толерантність тощо), soft skills навичок, професійних, педагогічних, предметних, методичних компетентностей.

8. Виховання стійкого інтересу до обраної професії і потреби в педагогічній самоосвіті.

9. Вироблення творчого та дослідницького підходу до мистецько-педагогічної діяльності.

10. Формування і розвиток виконавських умінь і навичок.

11. Ознайомлення з сучасним станом і проблемами освітньої роботи в ЗЗСО, з передовим педагогічним досвідом учителів музичного та образотворчого мистецтва, інтегрованого курсу «Мистецтво».

12. Орієнтація самостійної діяльності студентів в період проходження практики.

2.3. Компетентності :

2.3.1. Загальні :

ЗК-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

ЗК-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

ЗК-6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).

ЗК-7. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до

цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

ЗК-8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, дітьми та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

ЗК-9. Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання дітей молодшого шкільного віку, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією закладу загальної середньої освіти /позашкільної освіти й колегами.

ЗК-10. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку дітей, творчому підході до освітнього процесу закладу загальної середньої освіти /позашкільної освіти. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання дітей молодшого шкільного віку; здатність до педагогічної рефлексії.

ЗК-11. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.

ЗК-12. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів та вчителя мистецтва й у повсякденному житті.

2.3.2. Фахові :

ФК 2. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку.

ФК 3. Педагогічна компетентність. Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування освітнього процесу в початковій ланці освіти. Складниками педагогічної компетентності є дидактична, виховна, організаційна.

ФК 4. Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення занять / уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів предмету.

2.4. Програмні результати практики:

ПРН 2. Розуміти й визначати мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової і мистецької освіти, суть процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи. Знати структуру календарно-тематичного планування, особливості ведення журналу обліку успішності учнів. Знати специфіку виховної роботи на уроках, позаурочній та позашкільній діяльності.

ПРН 3. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей молодшого шкільного віку з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН 5. Знати суть методичних систем навчання учнів початкової школи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН 6. Знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.

ПРН 8. Застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач

ПРН 9. Володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегії їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання учнів.

ПРН 10. Володіти уміннями організовувати ефективне і продуктивне інклюзивне навчання

ПРН 12. Моделювати процес навчання учнів початкової школи за освітніми галузями, предметами: розробляти проекти уроків (занять), методику роботи над окремими видами завдань.

ПРН 14. Проводити уроки (або інтегровані заняття), інтегровані тематично-проектні дні (тижні) в закладах освіти та аналізувати їх щодо досягнення мети й завдань, ефективності застосованих форм, методів, засобів і технологій.

ПРН-17. Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу закладу загальної середньої освіти на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.

ПРН-20. Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

3. Зміст практики:

- знайомство із навчальним закладом, бесіда з адміністрацією (керівництвом) навчального закладу (директором, його заступниками з навчальної і виховної роботи);
- робота з навчальними програмами, посібниками з мистецтва для початкової школи;
- ознайомлення з календарними та тематичними планами;
- вивчення класу, в якому буде проходити практика, знайомство з роботою вчителів, викладачів спецдисциплін (бесіди з ними, вивчення планів роботи, відвідування та аналіз уроків і позакласних заходів);
- підготовка і проведення занять (2-3) мистецького циклу (музики, образотворчого мистецтва, інтегрованого курсу «Мистецтво») різних типів із застосуванням сучасних методів і засобів навчання, участь в аналізі й обговоренні занять;
- виконання виховних функцій класовода (з використанням мистецького матеріалу) в навчальних колективах, за якими прикріплено практиканта;
- виконання завдань з мистецької педагогіки;
- підготовка наочності, власних проектів унаочнення тем, відеоматеріалів з фрагментами інтегрованих уроків;
- вивчення роботи творчих гуртків з предметів мистецького циклу;
- розробка плану-конспекту інтегрованого уроку з музики, образотворчого мистецтва, трудового навчання;
- підготувати електронний перелік сайтів, що містять мультимедійні ресурси, з можливостями використання їх на уроках мистецтва
- підготувати методичні моделі мистецьких проектів у вигляді плану-сценарію театральної вистави;
- проведення індивідуальної роботи з учнями;
- проведення бесід з учнями закладу початкової освіти; підготовка і проведення разом з учителем виховних заходів, тощо;
- робота з активом групи з підготовки позаурочних виховних заходів;
- участь у підготовці і проведенні батьківських зборів, тощо;

- виконання студентами-практикантами прийнятих на базі практики правил охорони праці та безпеки життєдіяльності з обов'язковим проходженням відповідних інструктажів.

4. Бази практики

Бази практик, що відповідають вимогам програми практики, це заклади загальної середньої освіти м. Вінниці та Вінницької області та заклади загальної середньої освіти інших областей, з якими Університет заключив договір.

Вибір баз практики відбувається з урахуванням наступних критеріїв:

- укомплектованість закладу загальної середньої освіти педагогічними кадрами, які мають високий професійний рівень;
- наявність сприятливого психологічного клімату в педагогічному колективі;
- наявність технічної інфраструктури (комп'ютери, мультимедійні проектори, екрани, засоби телекомунікації) для застосування сучасних інформаційних і комунікативних технологій у процесі вивчення музичного та образотворчого мистецтва, інтегрованого курсу «Мистецтво»;
- наявність кабінету музичного та образотворчого мистецтва / мистецтва, обладнаного у відповідності з державними освітніми вимогами.

Педагогічна практика з мистецьких дисциплін проводиться на IV курсі у 7 семестрі протягом 4 тижнів

5. Організація і керівництво практикою

За кожним студентом-практикантом закріплений керівник практики з кафедри мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти, який організовує, контролює, перевіряє, оцінює участь студента-практиканта в освітньому процесі як предметника та вчителя, участь у виховному процесі як класного керівника в закріпленому за студентом класі.

Від ЗЗСО, на базі якого проводиться практика, до кожного студента прикріплений учитель, який організовує, контролює, перевіряє, оцінює участь студента-практиканта в освітньому процесі як вчителя мистецтва та початкових класів.

6. Підведення підсумків практики (звітність)

Звітна документація здається студентами по завершенню проходження практики протягом наступного тижня керівнику практики від ЗВО на кафедру мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти.

Вона включає:

I. Щоденник з проходження виробничої педагогічної практики, який відображає зміст педагогічної практики (план роботи по дням) та індивідуальний план роботи.

II. Звіт з виконаної роботи із пропозиціями та зауваженнями щодо організації та проведення педагогічної практики;

III. Характеристику студента-практиканта, з підписами учителя мистецтва та з печаткою, завірену керівником закладу освіти, на базі якого здобувач проходив педагогічну практику.

IV. Два залікових плану–конспекту уроку музичного та образотворчого мистецтва, що оформлений у вигляді колективного проекту «Марафон педагогічних ідей» (або інша назва) з дидактичним наповненням: ілюстрації, таблиці, схеми тощо.

V. Сценарії залікового музично–виховного заходу, який увійшов до колективного проекту.

За результатами проходження педагогічної практики з мистецьких дисциплін, в кінці практики проводиться підсумкова конференція на кафедрі мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти. За підсумками проходження педагогічної практики здобувачам виставляється диференційований залік. Студенти, які не виконали програму практики, за наявності поважної причини направляються на практику повторно, у вільний від навчання час.

7. Критерії та методи оцінювання програмних результатів практики

Розподіл балів, які отримують студенти за виконання завдань практики

№ з/п	Завдання, передбачене програмою практики	Кількість балів
1.	Відвідування уроків, проведених учителем мистецтва та студентами-практикантами	5
2.	Ведення конспектів – аналізів відвіданих уроків, проведених вчителем музичного мистецтва та студентами-практикантами (взаємовідвідування).	5 балів (2 бали /1 урок)
3.	Проведення уроків	50
4.	Підготовка та проведення позакласного музично-виховного заходу	20
5.	Самостійна та творча робота (виготовлення наочностей, дидактичних матеріалів, підготовка презентацій тощо).	10
6.	Участь у конференціях (установча та підсумкова). Підготовка та здача документації для перевірки у відведений час з урахуванням всіх вимог. Захист звіту з практики	10
	Підсумковий рейтинговий бал	100 балів

Критерії оцінювання студентів-практикантів за національною шкалою та шкалою

Оцінка	Критерії
Відмінно / 90-100 б.	всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента творчо застосовувати отримані з фахових предметів знання, пов'язані з особливостями професійної діяльності. Студент сумлінно виконував усі завдання керівників практики, вдосконалював на практиці свої знання щодо методики викладання інтегрованого курсу «Мистецтво», образотворчого та музичного мистецтва в 1-4-х класах, що відображено у звіті. Звіт подано у визначений термін, він містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, з підписом учителя мистецтва, завірена керівником ЗЗСО, з печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику - «відмінно».
Дуже добре / 80-89 б.	завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Студент виконував завдання керівників практики, удосконалював на практиці свої знання щодо методики викладання інтегрованого курсу «Мистецтво», образотворчого та музичного мистецтва в 1-4-х класах, що відображено у звіті. Звіт подано у визначений термін, який містить всі структурні елементи, але є незначні невідповідності. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази - «дуже добре».
Добре / 65-79 б.	завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань, була допущена певна кількість не дуже суттєвих помилок. Студент виконував завдання керівників практики, вдосконалював на практиці свої знання щодо методики викладання інтегрованого курсу «Мистецтво», образотворчого та музичного мистецтва в 1-4-х класах, що відображено у звіті. Звіт подано у визначений термін, який містить всі структурні елементи, але є певні невідповідності. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази - «добре».
Задовільно /	завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань

55-64 б.	допускалися помилки. Звітна документація недопрацьована або оформлена з помилками. Щоденник не вірно оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази -«задовільно».
Достатньо / 50-54 б.	завдання виконано з помилками. Виконано не всі завдання, але значна їх частина, або були допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник не допрацьовано. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази - «достатньо».
Незадовільно / 35-49 б.	більшість завдань невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння роботи з учнями. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник, характеристика-відгук

Шкала оцінювання: 100-балова , розширена, ЄКТС

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
90-100	A	Відмінно
80-89	B	Дуже добре
75-79	C	Добре
60-74	D	Задовільно
50-59	E	Достатньо
35-49	FX	Незадовільно
1-34	F	Неприйнятно

8. Методичне забезпечення

1. Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання : навч.-метод. посібник. Миколаїв : Іліон, 2018. 404 с.
2. Аристова Л. С. Методика викладання музичного мистецтва в 1 класі: методичний посібник. Миколаїв: ОППО, 2024.128 с.
3. Аристова Л. С., Сергієнко В. В. Музичне мистецтво: підруч. для 4 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2015. 128 с. : іл. /Наказ МОН України від 20.07.2015р. №777
4. Барановська І.Г. Педагогічна практика: методичні рекомендації. ВДПУ, 2022.
4. Калініченко О.В., Аристова Л.С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 1 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. 112 с.
5. Калініченко О.В., Аристова Л.С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 2 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2019. 112 с.
6. Калініченко О.В., Аристова Л.С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 3 кл. К.:Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.
7. Масол Л. М., Гайдамака О. В., Белкіна Е. В., Калініченко О. В., Руденко І.В. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2016. 256 с.

9. Рекомендована література

Основна :

1. Боганова О. В. Вчитель музики в позаурочний час. Все для вчителя. 2018. №7. С.47-48.
2. Бодрова Т. Виховна робота вчителя музики в позаурочний час. Мистецтво та освіта. 2019. №1. С. 21-26.
3. Братікова І. М. Краєзнавчі свята : навч.-метод. видання. Харків, 2020. С. 262-280.
4. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів./ Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, Е.В. Белкіна, О.В. Калініченко,І.В. Руденко. Х.: Вид. «Ранок», 2006. 256 с.
5. Паршук С. М. Образотворче мистецтво з методикою навчання: методичні рекомендації. 2020. 81 с.

6. Педагогічна практика студентів: Навчальний посібник для студентів фізико-математичних спеціальностей педагогічних вузів [текст] / уклад. Н.І. Труш, Б.Б. Беседін, Р.В. Олійник, В.М. Рибенцев, О.М. Сипченко, В.П. Саврасов, В.В. Волков; за ред. В.І. Сипченка. Слов'янськ, 2020. 63 с

7. Падалка Г. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ : Освіта України, 2010. 274 с.

8. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти : підручник. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. Володимира Винниченка, 2014. 528 с

9. Панасюк С. Л. Чернецька Н. Г. Виробнича практика: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів освіти над оформленням документації. Луцьк, 2022. 24 с.

Допоміжна

1. Анненкова І. П. Методика виховної роботи : Курс лекцій. Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса. 2021. 142 с.

2. Музика в школі: розробки уроків та позакласних заходів. Шкільний світ. 2023. №29-31 25

3. Музична вистава за мотивами народних казок. Початкова школа 2021. №6. С. 60-62

4. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За редакцією В.Г.Кременя. Авторський колектив: М.Ф.Степко, Я.Я.Болубаш, В.Д.Шинкарчук, В.В.Грубінко, І.І.Бабин. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2004. 384 с.

5. Державні стандарти базової і повної середньої освіти / Проект. Освітня галузь «Технологія» // Сільська школа України. 2003. №6. С. 34-36.

Інформаційні ресурси

1. Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи./Кер. авт. колективу Хлебнікова Л.М. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>

2. Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних 1-4 класи. /Кер. авт. колективу Масол Л.М. URL: <http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/music.pdf>

3. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи / Кер. авт. колективу Масол Л. М. URL <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>

4. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко (1-2 клас). Затверджено Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272 URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>

5. Типова освітня програма під керівництвом Р.Б. Шияна. (1-2 клас). Затверджено Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272 URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

6. Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти І ступеня. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407 URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

7. Державний стандарт початкової загальної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>

8. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards>